

tada energiavarustuses normaalrežiim, siis alluvad kõik valgustid taas koheselt juhtorgani käskudele.

SBP tehase poolt toodetavad valgustid LYRA ja KYRO on saadaval nii ahel- kui ka autonoomselt juhtitavana. Viimasel juhul kasutatakse erinevate tootjate valmistatud juhtplokkide. Tellisime Tallinna Tehnikaülikoolist LYRA ja KYRO valgustitele kontrolltestimise ja saime alljärgnevad tulemused:

- LYRA valgusti puhul on näivvõimsuse sääst 28, aktiivvõimsuse sääst 30 ja voolutarbimise langus 31 %.
- KYRO valgustil on näivvõimsuse sääst 33, aktiivvõimsuse sääst 46 ja voolutarbimise langus 38 %.

Mainime siinjuures, et mõlemad valgustid on keskkonnanõbralikud ning valgussaaste tekitamise võimalused on minimeeritud.

Suurimat säästu üldises mõttes peaks tulevikus saavutama aga LED valgustitega. Siin on mõeldud suurimat summaarset säästu, sealhulgas ka tööjõu kulude kokkuhoidu.

LED lahenduse baasil töötavate tänavavalgustite üheks eeliseks peab olema mitmeaastane hooldusvaba tsükkel – vastupidisel juhul ei ole tegemist kvaliteetsete LED valgustitega.

Korraliku insenerlahendusega LED tänavavalgustiga saavutatakse hea ühtlus ning ere (väikese osa) pinnavalgustatus polegi vast nii tähtis. Korralike LED tänavavalgustitega on ka valgussaaste tekitamise oht tunduvalt väiksem.

Kaire Koobas ja Paul Einaste

EETELi elektripaigaldajate sektsiooni koosolek

Koosolek toimus 7. detsembril 2011 Tallinnas Laki 19 AS TERA ruumides. Teemadeks olid:

- **TERA ASil täitub 18.12.2011 20. tegevusaasta.** Ettevõtte loodab oma rahulolevate klientide, kallite kolleegide ja sõbralike konkurentide abil turul püsida veel pikki aastaid.
- Tehnilise Järelevalve Ameti (TJA) ehitus- ja elektriosakonna peaspetsialist **Meelis Kärt** esines ettekandega „**Elektriohutus Eestis**“ ja vastas ka EETELi poolt saadetud märgukirjale käidulepingute ja tehnilise kontrolli kohta.

Teema on olnud kuum kogu viimase aastakümne. Paljud elektritööde ettevõtjad teavad, et “TJA tuleb tööle panna”. Samas on ka TJA ressursid piiratud, mistõttu on oodatud vihjed võimalikest rikkumistest.

1. Käib jutt ”mustast tööjõust”. Paraku tuleb EETELi liikmetel nendega teatud elektritööde turuniššides konkureerida.

2. Probleemiks on elektritöid oskamatult teostavad ettevõtjad.

3. On ettevõtjad, kellel elektritööde registreering puudub, aga ikkagi teevad elektritöid.

4. On käidukorralduse nõuded. Aastaid tagasi võeti heaks tavaks teatada TJA-le käidulepingute ülesütlemisest, kui ei

ole kindel uue käidukorraldaja leping. Praeguses majanduslikus olukorras ütlevad paljud elektripaigaldise omanikud kulude kokkuhoiu eesmärgil lihtsalt käidukorralduse lepingu üles. Eriti enesetapjalik on see lasteaedade, koolimajade ja ühiskondlike hoonete puhul.

5. Elektripaigaldise omanikud ei telli korralist tehnilist kontrolli, kuna keegi seaduse täitmist süsteemselt ei kontrolli.

TJA juhtkond ja paigaldajate sektsioon kutsuvad üles kõikidest sellistest juhtumistest koheselt teatama.

Koosolekul viibinud Kaur Kajak, TJA peadirektori asetäitja- tööstusohutuse teenistuse juhataja kt, ja Janne Kurg,

TJA ehitus- ja elektriosakonna juhataja, vastasid paljudele küsimustele.

Toimus ka **Ehituse alltöövõtulepingute üldtingimuste** uuendamise arutelu. Valiti esindajad läbirääkimistele ja paranduste tegemiseks:

Margus Tammik, YIT Emico juhatuse esimees, EETELi juhatuse liige;

Toomas Väljaots, Browik Eesti OÜ juhatuse esimees, EETELi paigaldajate sektsiooni esimees;

Viktor Kassihin, KH Energia-Konsult AS tootmisdirektor.

TJA esindaja ettekannet ja paigaldajate koosoleku protokollile leiavad EETELi liikmed EETELi kodulehelt www.eetel.ee (parooliga).

Suur ilus sügis on nüüd läbi, kus tehti tööd ja koguti omale talveks reserve nagu mesilased. Tammed langetasid lehed, aga elektriala inimesed jätkavad oma igapäevaseid tegevusi. Talviti selgub meie energetikute võime hakka- ma saada uute ja vanade väljakutsetega, varustada Eesti- maa valguse ja soojusega.

Urmas Mahlapuu
TERA AS juhatuse esimees